

Overvåkningsprogrammene 2019 - Sammenstilling av resultater

Comissioned by

Overvåkingsprogrammene 2019 - Sammenstilling av resultater

Innhold

Bakgrunn.....	3
Fisk	3
Mat og fôr.....	4
Landdyr	5

Forfattere

Merete Hofshagen, Ståle Sviland, Kari Norheim,
Gro Johannessen

ISSN 1890-3290

© **Veterinærinstituttet 2020**

Oppdragsgiver

Design omslag: Reine Linjer

Foto forside: Colourbox, Anne-Mette Kirkemo

Bakgrunn

I Norge er det en omfattende aktiv overvåking av dyre- og fiskehelse og fôr- og mattrygghet via ulike overvåkingsprogrammer. Disse programmene gir grunnlag for vurdering av sykdomsforekomst i en populasjon, og de dokumenterer at Norge følger internasjonale forpliktelser. Programmene bidrar til friske dyr, trygg mat og dokumenterer Norges status på disse områdene. Mattilsynet bestemmer hvilke programmer som til enhver tid finansieres. For svært mange av disse programmene er det Veterinærinstituttet som bistår Mattilsynet med planlegging, analyser, bearbeiding av data og rapportering.

Denne korte rapporten presenterer resultater fra de fleste av Mattilsynets overvåkingsprogrammer som Veterinærinstituttet koordinerer. Noen få programmer har så kompliserte resultater at de ikke lar seg presentere i en slik tabell.

Alle programmenes resultater er nærmere beskrevet årsrapporter som finnes på www.vetinst.no.

Fisk

I tillegg til programmene presentert i Tabell 1 ble programmene «Sykdom hos villfisk i ferskvann», «ILA og BKD», «Krepsepest (*Aphanomyces astaci*)» og «Resistens hos lakselus» også gjennomført i 2019. Disse programmene har resultater som vanskelig kan presenteres i Tabell 1.

Tabell 1. Resultater for 2019 for programmer innen fiskehelse.

Kategori	Program	Positive	Analyserte ¹
Laksefisk oppdrett	VHS og IHN ² - laks	0	48 anlegg (266 ind.)
	VHS og IHN - regnbueørret (RØ)	0	19 anlegg (161 ind.)
	VHS - rensefisk	0	43 ind.
	IHN - rensefisk	0	39 ind.
	ILA ³ - HPRO - settefiskanlegg	5	74 anlegg
	<i>Gyrodactylus salaris</i> - settefiskanlegg	0	94 anlegg (3 095 ind.)
Laksefisk vill	VHS og IHN - laks	0	22 ind.
	VHS og IHN - pukkellaks	0	60 ind.
	<i>G. salaris</i> - overvåking elver	1	71 elver (2 297 ind.)
	<i>G. salaris</i> - friskmelding elver	0	11 elver (1 455 ind.)

¹ Antall oppdrettsanlegg, elver og/eller antall individer (ind.).

² VHS = viral hemoragisk septikemi, IHN = infeksøs hematopoetisk nekrose

³ ILA = Infeksøs lakseanemi

Mat og fôr

I tillegg til programmene presentert i Tabell 2 ble programmene «Fôr til landdyr», «Smittemessige konsekvenser av økt grovfôrimport i 2018», «GMO», «Radioaktivitet i næringsmidler» og «Næringsmidler med høy mikrobiologisk risiko» gjennomført i 2019. Programmet «Næringsmidler med høy mikrobiologisk risiko» inkluderte to delprosjekter; «*Listeria monocytogenes* i spiseferdig mat» og «Patogene *Yersinia enterocolitica* i norske svinekjøttprodukter».

Det flerårige programmet «Smittestoffer i vegetabilsk mat» ble også gjennomført i 2019 og resultatene fra dette programmet rapporteres etter at det er ferdig.

Resultatene fra alle disse programmene er av en slik art at de vanskelig kan presenteres i Tabell 2.

Tabell 2. Resultater for 2019 for programmer innen fôr- og mattrygghet.

Kategori	Program	Positive	Analyserte
Storfe	<i>Salmonella</i> - skrottsvabre	0	3 122
Svin	<i>Salmonella</i> - skrottsvabre	0	3 314
Fjørfe	<i>Campylobacter</i> - slaktekyllingflokker	103	2 018
Kjøtt	<i>Salmonella</i> - kjøttskrap	2	3 082

Landdyr

I tillegg til programmene presentert i Tabell 3 ble programmene «NORM-VET» (som omhandler antibiotikaforbruk og antibiotikaresistens) og «Villsvin-overvåking» også gjennomført i 2019. Disse programmene har resultater som vanskelig kan presenteres i tabell 3.

Tabell 3. Resultater for 2019 for programmer innen landdyrhelse.

Kategori	Program	Positive	Analyserte ¹
Storfe	BVD (bovin virusdiaré) - tankmelk	0	1 071 bes.
	BVD (bovin virusdiaré) - ammekyr	0	1 328 bes.
	EBL (enzootisk bovin leukose) - tankmelk	0	1 071 bes.
	EBL (enzootisk bovin leukose) - ammekyr	0	1 328 bes. (4 124 ind.)
	IBR (infeksiøs bovin rhinotrakeitt) - tankmelk	0	1 071 bes.
	IBR (infeksiøs bovin rhinotrakeitt) - ammekyr	0	1 328 bes. (4 124 ind.)
	<i>Brucella abortus</i>	0	31 bes. (104 ind.)
	Blåtungevirus	0	544 bes.
	Tuberkulose	0	2 ind.
	Paratuberkulose	0	97 bes. (475 ind.)
	BSE (bovin spongiform encefalopati)	0	6 884 ind.
	<i>Salmonella</i> - lymfeknuter	0	3 151 ind.
Sau	Paratuberkulose	0	29 bes. (290 ind.)
	<i>Brucella melitensis</i>	0	3 259 bes. (8 951 ind.)
	Mædi	1	3 264 bes. (8 993 ind.)
	Fotråde	1 (bes.)	116 bes. (176 ind.) (118 000 dyr insp. ved slakt)
	Skrapesjue	10	18 693 ind.
Geit	Paratuberkulose	0	86 bes. (701 ind.)
	<i>Brucella melitensis</i>	0	58 bes. (1 751 ind.)
	CAE	1	58 bes. (1 751 ind.)
	Skrapesjue	0	672 ind.
Kameldyr	Tuberkulose	0	5 ind.
	Paratuberkulose	0	229 bes. (668 ind.)
	<i>Psoroptes ovis</i> (passiv + aktiv overvåking)	0+1 bes. (0+1 dyr)	6+75 bes. (10+294 ind.)
Svin	AD (Aujeszky's disease)	0	545 bes. (3 838 ind.)
	TGE (smittsom gastroenteritt)	0	
	PED (porcin epidemisk diaré)	0	
	PRCV (porcint respiratorisk coronavirus)	22 % av bes.	
	PRRS (porcint respiratorisk og reprod.syndrom)	0	
	Influenza A (H1N1pdm09 - pandemisk influensa)	28 % av bes.	
	MRSA	1	722 bes.
	<i>Salmonella</i> - besetninger	0	77 bes.
	<i>Salmonella</i> - lymfeknuter	2	3 419 ind.
Fjørfe ²	ILT (infeksiøs laryngotrakeitt) - slaktekylling	0	68 flokker (2 035 ind.)
	ILT (infeksiøs laryngotrakeitt) - verpehøns	0	9 flokker (270 ind.)
	ART (aviær rhinotracheitt)	0	49 flokker (1 448 ind.)
	AI (aviær influensa)	0	199 flokker (2 502 ind.)
	<i>Salmonella</i> - avlsflokker	0	253 flokker
	<i>Salmonella</i> - andre fjørfeflokker	2	5 767 flokker
Vilt	Hjortedyr - CWD (chronic wasting disease)	2	30 147 ind.
	Hjortedyr (inkludert oppdrettshjort) - Tuberkulose	0	0 ind.
	Rev, ulv, mårhund - <i>Echinococcus multilocularis</i>	0	541 rever, 18 ulver
	Rev, fransk hjerteorm	8	300 ind.
	AI (aviær influensa), ville fugler	34 (0 HPAI)	511 ind.

¹ Antall besetninger (bes.), flokker og/eller antall individer (ind.).

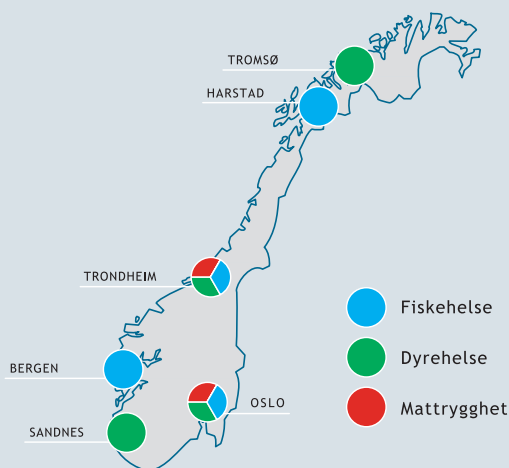
² Programmet vedrørende *Campylobacter* hos slaktekylling er presentert i Tabell 2.

Faglig ambisiøs, fremtidsrettet og samspillende - for én helse!

Veterinærinstituttet er et nasjonalt forskningsinstitutt innen dyrehelse, fiskehelse, mattrygghet og fôrhygiene med uavhengig kunnskapsutvikling til myndighetene som primæroppgave.

Beredskap, diagnostikk, overvåking, referansefunksjoner, rådgivning og risikovurderinger er de viktigste virksomhetsområdene. Produkter og tjenester er resultater og rapporter fra forskning, analyser og diagnostikk, og utredninger og råd innen virksomhetsområdene. Veterinærinstituttet samarbeider med en rekke institusjoner i inn- og utland.

Veterinærinstituttet har hovedlaboratorium og administrasjon i Oslo, og regionale laboratorier i Sandnes, Bergen, Trondheim, Harstad og Tromsø.

Fiskehelse

Dyrehelse

Mattrygghet

Oslo
postmottak@vetinst.no

Trondheim
vit@vetinst.no

Sandnes
vis@vetinst.no

Bergen
post.vib@vetinst.no

Harstad
vih@vetinst.no

Tromsø
vitr@vetinst.no

www.vetinst.no

Veterinærinstituttet
Norwegian Veterinary Institute